

JOPA-hanke ja uuden lain soveltaminen 21.9.2022

Agenda

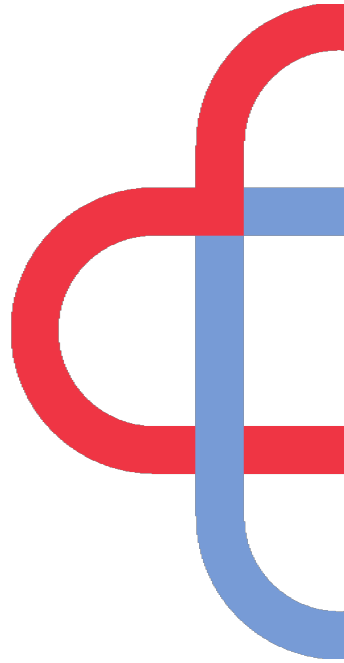
Tausta ja nykyinen prosessi

Lainsäädännön muutos ja tarve

Vastuualueet

Yhteisöllisen asumisen talo, asukkaat ja toiminta

lääkkäiden asumisen vertailua

JOPA-hankkeen taustaa

- ✓ **Hallitusohjelma:**
  - ✓ kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen väliin sijoituvia asumisen malleja tulee kehittää huomioiden palveluiden tuottajakentän monimuotoisuus
- ✓ **Kansallisen ikäohjelman vuoden 2030 tavoitteena:**
  - ✓ iäkkäiden palvelut tuotetaan sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla
    - ✓ asumisen kehittäminen huomioiden
    - ✓ ikäystävälliset asuinympäristöt
  - ✓ JOPA-hanke on osa tätä kokonaisuutta
- ✓ Yli 75-vuotiaiden määrä lisääntyy Päijät-Hämeessä voimakkaasti (17,7 % v. 2030), kansallista keskiarvoa (14,3 %) selvästi enemmän
- ✓ Ikääntyneiden palveluissa työntekijöitä eläköityy, lisäksi ympärivuorokautiseen palveluasumiseen tulossa henkilöstölisäyksen vaatimus 0,7 mitoitus
- ✓ Eli: Halutaan tukea iäkkäiden mahdollisuuksia valita **ennakoiden esteetön, yhteisöllinen koti palveluiden lähellä**, jossa heidän on mahdollista asua mahdollisesti koko elämänsä.
  - ✓ Digitaaliset ratkaisut tukevat tavoitetta

Asumista koskevan lainsäädännön uudistus

- ✓ Vanhuspalvelulain uudistuksen toinen vaihe on juuri hyväksytty
  - sisältyy muutoksia sosiaalihuoltolain 21 § mukaiseen asumiseen (**voimaantulo 1.1.2023**):
- ✓ Palveluasuminen → yhteisöllinen asuminen
  - ✓ Asuminen ja palvelut erikseen
  - ✓ Palvelut (jos on) tuotetaan kotihoitona ja/tai tukipalveluina
- ✓ Tehostettu palveluasuminen -> ympärivuorokautinen palveluasuminen
  - ✓ Sisällöllisesti muutokset pieniä
- ✓ Yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen yhdistäminen (ns. hybridiyksiköt)
  - ✓ Samaan asuntoon voidaan tuottaa yhteisöllisen asumisen palvelua sekä ympärivuorokautista palveluasumista
  - ✓ Vain optio, tähän liittyy haasteita
- JOPA-hanke keskittyy yhteisöllisen asumisen mallin kehittämiseen Päijät-Sotessa: ”Ei ole pelkkä ohimenevä hanke, vaan pysyvä muutos palveluvalikoimaan lainsäädännön kautta.”

lääkäiden asumisen vaihtoehdot tällä hetkellä

Toimintakyky

Hyvä

Suuri avun tarve

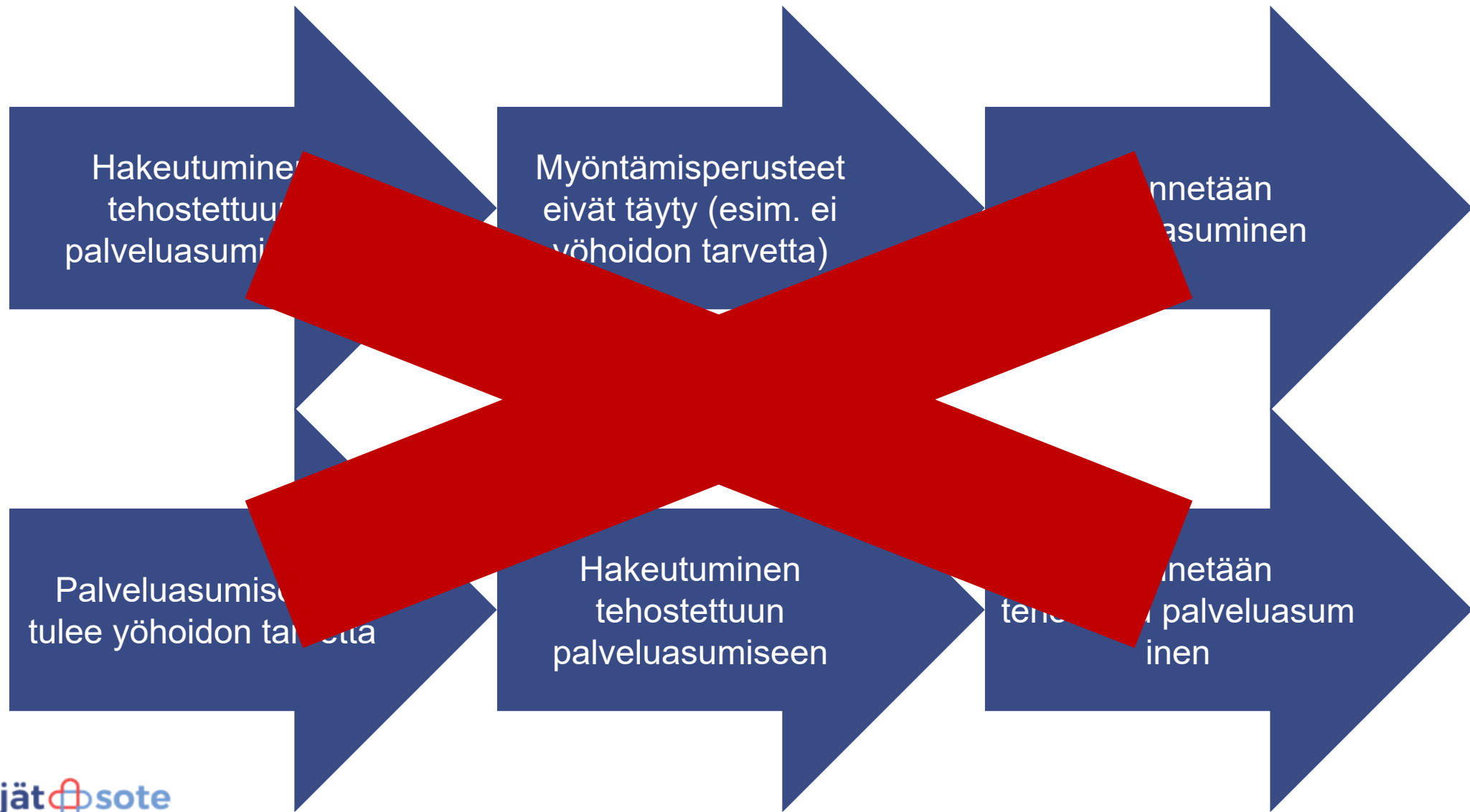
Tavallinen omistus- tai vuokra-asuminen

Senioriasuminen

Palveluasuminen

Tehostettu palveluasuminen

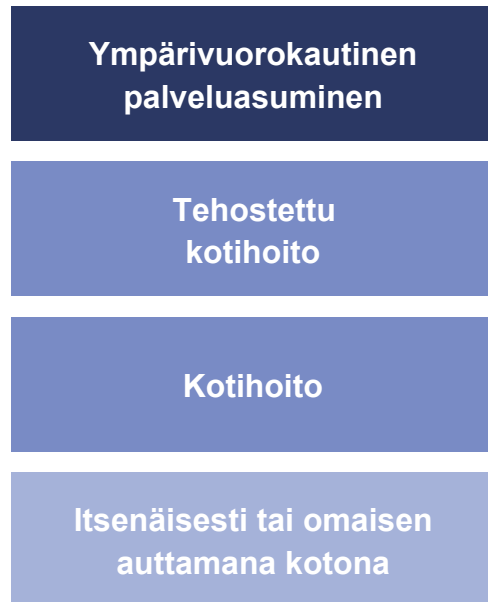
Nykyinen hakeutumisen prosessi palveluasumisessa

Yhteisöllinen asuminen mukautuu ikääntyneiden asumistarpeisiin

Yhteisöllinen asuminen on uusi, joustava vaihtoehto ikääntyneiden asumisen palveluvalikoimaan

Ikäihmisen palveluketju suhteessa palvelutarpeeseen

Asuminen yhdessä, omissa asunnoissa

On mahdollisuus viettää aikaa toisten asukkaiden kanssa yhteisissä tiloissa, mikä luo turvallisuuden tunnetta. Toisaalta jokaisella asukkaalla on oma koti kaikkein mukavuuksineen, jossa voi olla omassa rauhassa.

Yhteisöllisyyttä luova kiinteistö ja toiminta

Kiinteistön suunnittelussa otetaan ikääntyneiden tarpeet huomioon (mm. esteettömyys), kiinteistössä on yhteisiä tiloja ja siellä järjestetään vapaaehtois- ja harrastetoimintaa.

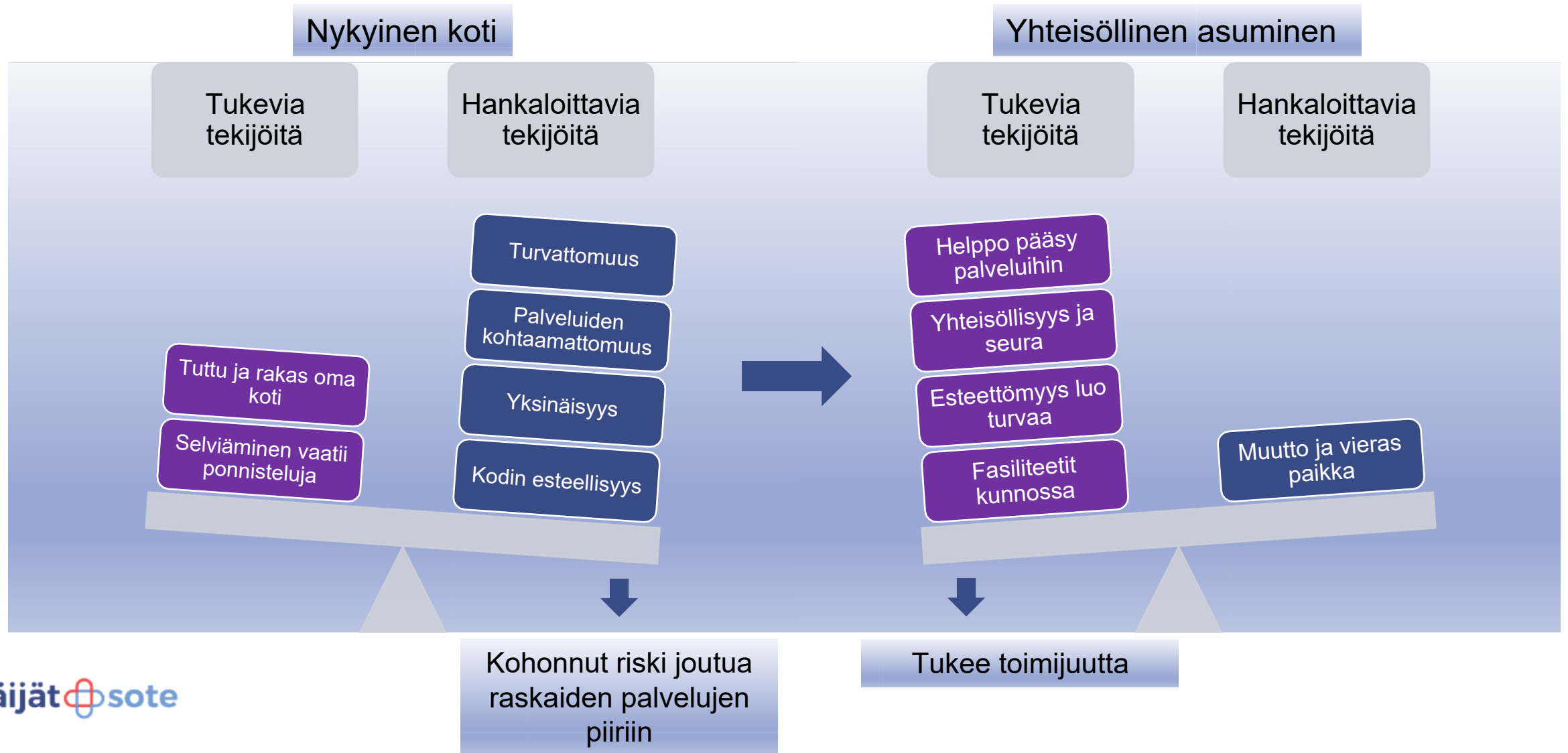
Kotihoidon palvelut tarpeen mukaan

Palvelussa ei ole kiinteää hoitajamitoitusta, vaan kukin asiakas saa kotihoidon palveluita toimintakykynsä mukaisesti palvelutarpeen arvion perusteella – palveluun on määritetty myöntämisperusteet.

Keskeinen sijainti ja lisäpalveluiden saatavuus

Kiinteistö sijaitsee keskeisellä paikalla, jotta alueen palvelut ovat asukkaille helposti saavutettavissa. Lisäksi tuottajien on mahdollista tarjota asukkaille omarahoitteisia palveluita.

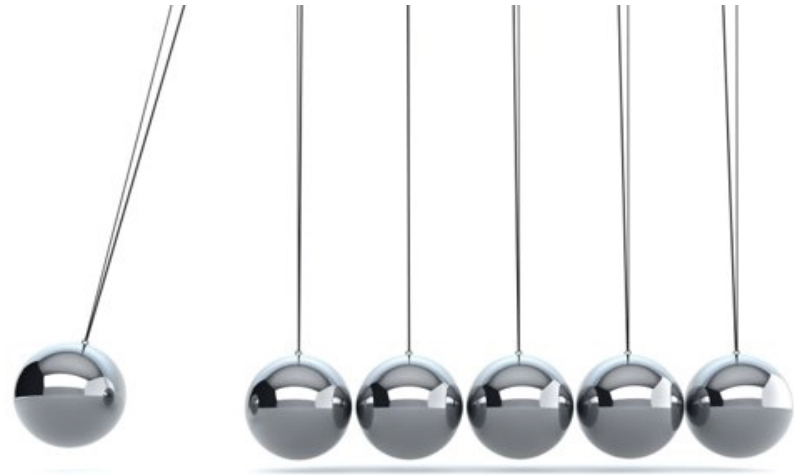
Kotona asumista tukevien ja hankaloittavien tekijöiden vertailua nykyisessä kodissa tai yhteisöllisessä asumisessa

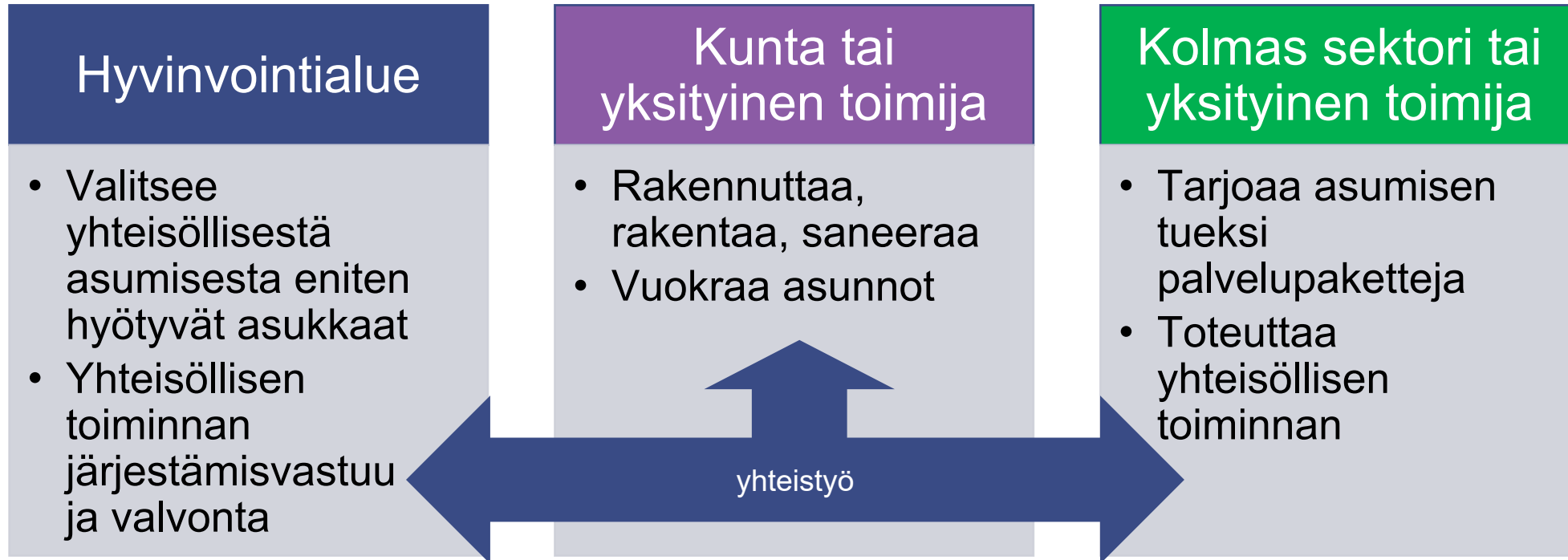

Laskentamalli: Yhteisöllisen asumisen tarve Päijät-Hämeessä 3-5% 75 vuotta täyttäneistä

- Vuosi 2021: 728 – 1219 asukasta
- Vuosi 2025: 935 – 1561 asukasta
- Vuosi 2030: 1062 – 1770 asukasta
- Vuosi 2040: 1169 – 1951 asukasta

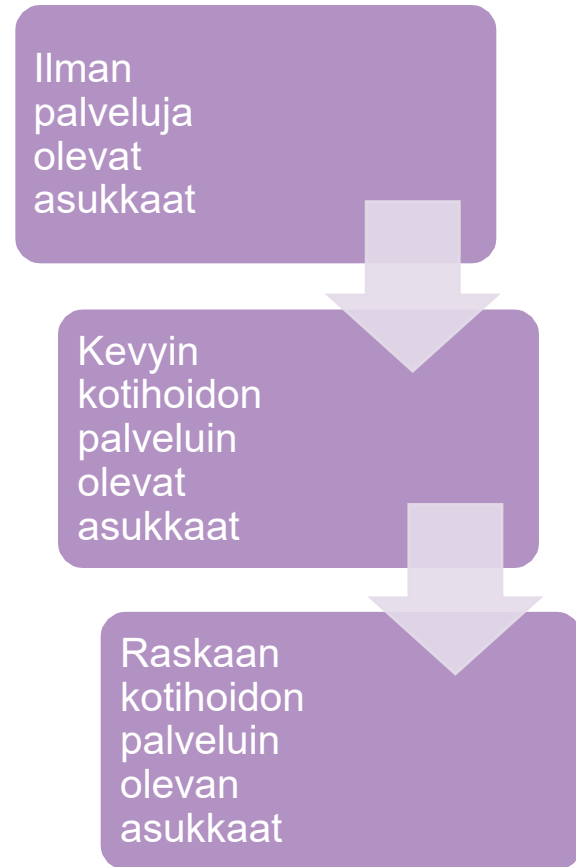

Yhteisöllisen asumisen vastualueet 1.1.2023 alkaen

Kotihoidon ja tukipalveluiden palvelut erikseen erillisillä päätöksillä jos tarvetta

Millaisia asukkaita yhteisölliseen asumiseen?

Yhteisöllisen asumisen talo

Esteetön talo keskeisellä paikalla
lähellä palveluja
– asuminen ja palvelut erikseen

Asumisesta
tehdään
hallintopäätös

Paikalla ei ole
vakituista
hoitohenkilö-
kuntaa

Palvelut
tuotetaan
kotihoitona ja
tukipalveluina

Kotihoidosta ja
tukipalveluista
oma
hallintopäätös

Hyvinvointialue
vastaa
yhteisöllisen
toiminnan
toteutumisesta

Yhteisökoordi-
naattori

Aukkaiden
toimijuus

Esteetön vuokra-
asunto, jossa oma
keittiö ja kylpyhuone

Yhteisessä
käytössä sauna,
pyykitupa

Yhteisöllistä tilaa –
helpot kohtaamisen
paikat

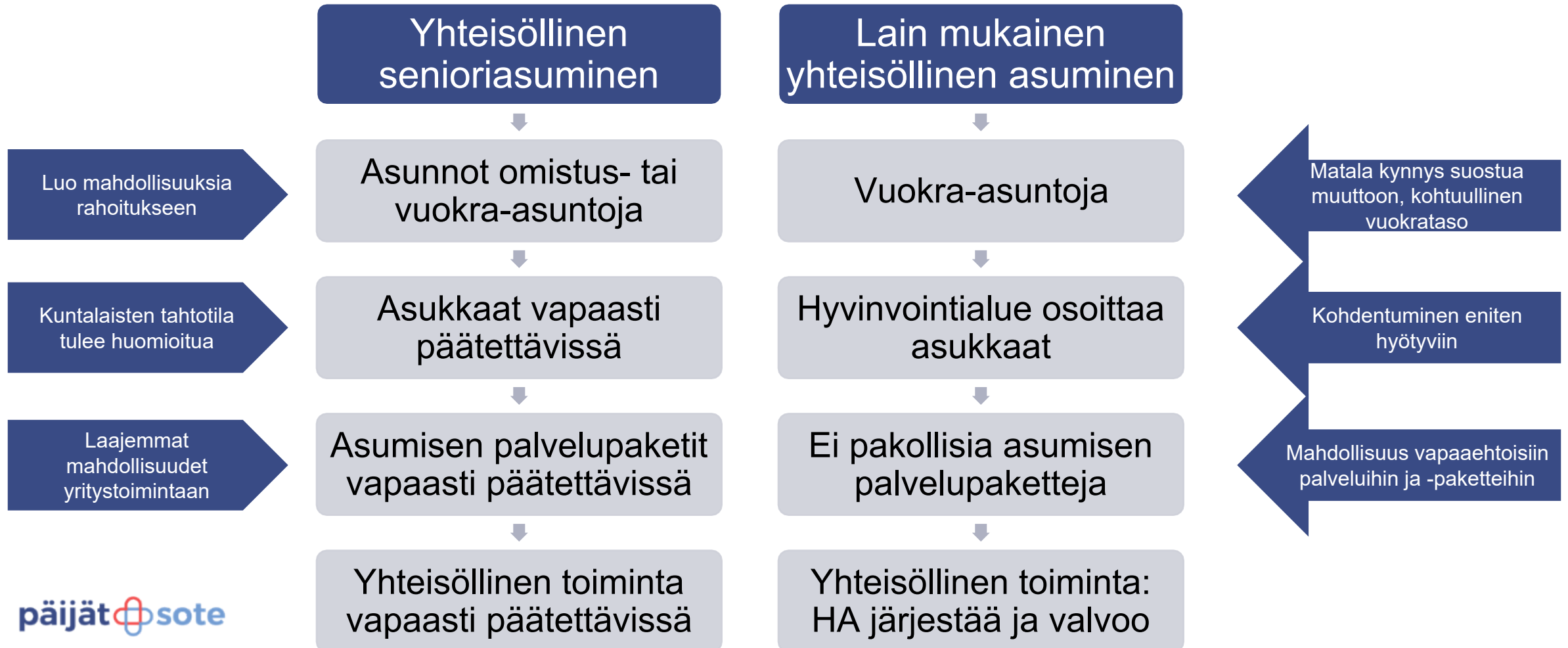
Tilaa toiminnalle
esim. yhteinen
oleskelutila,
kuntosali

Palvelutuottajien
tiloja esim. ravintola

Digitaaliset ratkaisut
tukevat asumista

lääkäiden yhteisöllisen asumisen vaihtoehtojen

vertailua. Tavoite: yhteisöllisten, esteettömien asuntojen tarjonnan lisääminen

Nykyinen palveluasuminen vrt. yhteisöllinen asuminen

PALVELUASUMINEN 31.12.22 asti

Asuminen ja palvelut samassa

Asuminen ja palvelut on myönnetty samalla myöntämisperusteella

Monessa paikassa vain huone ja wc, ei omaa keittiötä

Monesti yhteiset tilat ryhmäkotimaisia

Henkilökunta paikalla klo 7-22

Asukaskunta toimintakyvyltään suurimmaksi osaksi lähellä ympärivuorokautisen hoivan tarvetta

Ei mahdollisuutta yöhoitoon

Omaishoito ei mahdollista

Vaihtelevassa määrin sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa

YHTEISÖLLINEN ASUMINEN 1.1.23 alkaen

Asuminen ja palvelut erikseen

Asumisesta oma myöntämisperuste, mahdollinen kotihoito ja tukipalvelut myönnetään erikseen

Asunnot, joissa oma wc ja keittiö (ainakin yksiöitä ja kaksioita)

Yhteisölliset tilat – luonnollisia kohtaamisen paikkoja

Kotihoidon henkilökuntaa paikalla asukkaiden tarpeiden mukaisesti, yhteisökoordinaattori paikalla tietyn ajan

Asukaskunta toimintakyvyltään heterogeenisempi – monen kuntoisia asukkaita, jolloin yhteisöllisyys toteutuu

On mahdollisuus yöhoitoon kotihoidon palveluina

On mahdollisuus omaishoitoon

Yhteisölliseen asumiseen sisältyy sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa, jota hyvinvointialue valvoo

Kiitos!

